

MOKAUSI VARTOTI BŪDVARDŽIUS

TEKSTO SUPRATIMAS (SKAITYMAS)

Perskaityk tekstą.

Margaretė Mahy

Tedis sėdėjo virtuvėje ir kramsnojo duonos riekę su datulėmis^ž. Staiga atsidarė durys. Tačiau tai buvo ne mama, o kažokie keisti žmonės pailgais niūriais veidais. Vienas buvo kareivis blizgančiais kaip žuvies žvynai šarvais. Juodi plaukai perpinti raudonu kaspinu, rankoje – ilga plona ietis. Prie šono pasikabinęs kardą auksinėse makštyse. Kita buvo moteris – aukšta ir stipri kaip vyras, užsidėjusi šalną su plunksnų skiautere ir apsisiautusi šarvus tigro kailiu. Spindintys kaip ugnis jos plaukai, apskleidę kailinę mantiją^ž, siekė juosmenį ir į juos buvo įpintos sidabro grandinėlės ir rožių žiedai. Jai ant peties tupėjo trečiasis iš atėjūnų – mažas senukas, per senumą susitraukęs iki vaiko didumo. Jis buvo visas baltas. Balti drabužiai, baltas veidas ir balti plaukai. Tik akys juodos, o rankoje – rankoje maža juoda burtininko lazdelė, kurią jis atkišo į Tedį.

– Tu! – suriko jis. – Tu, mažas berniūkšti! Mano lazdelė sako, kad Žaliaspyglis čia būta. Kur jis?

– Jo čia nėra, – pasakė Tedis beveik tiesą, nes Žaliaspyglis arti namų ir nebuvo.

– Karalienei jo reikia, – toliau varė skrabalas^ž, – labai galingai karalienei. Ji padovanos tau dėžę perlų ir daug sieksnių^ž gelsvo šilko, ji padovanos tau baltųjų lapių kailių. Kur Žaliaspyglis?

– Aš nežinau! – Tedis papurtė galvą ir šį kartą truputį pamelavo, nes puikiai žinojo, kad Žaliaspyglis tupi savo žaliajame pušų kambarėlyje. <...>

– Ir galiausiai, – pasakė tas senyla niršdamas, – berniukui, kuris pasakys, kur yra Žaliaspyglis, karalienė duos aukso kėdę šalia savosios prie stalo. Tas berniukas galės vaikščioti greta jos per didžiuosius paradus arba joti greta jos ant balto kaip sniegas ponio, arba sėdėti greta karietoje ant aksominės mėlynos kaip vidurnakčio dangus pasostės ir visais atžvilgiais būti jai kaip sūnus.

– Ne, – papurtė galvą Tedis, – aš nežinau, kur yra Žaliaspyglis.

– Mano lazdelė sako man, kad tu meluoji, – tarė senžmogis.

– Jūsų lazdelę reikia pataisyti, – tvirtai atsakė Tedis.

Tada senis piktai paliepė savo bendrakeleiviams:

– Apieškokite namus! <...>

Jie vis ėjo ir ėjo per namus ir netgi apieškojo pušį, bet Žaliaspyglis, pasislėpusio žaliame slaptame kambarėlyje, pačioje pušies šerdyje, neaptiko. Tad pagaliau jie liovėsi.

– Tavo lazdelė blogai rodo, – atsідuso kareivis, – ir mes čia tik gaištame laiką. Eime ieškoti į kitus pasaulius.

Ž *datulė* – saldus palmės valgomas vaisius

mantija – platus, ilgas apsiaustas be rankovių

skrabalas – šiame tekste: senas žmogus

sieksnis – ilgio matas

Atsakyk į klausimus ir atlik užduotis (remkis tekstu).

1. Kas šio kūrinio ištraukos veikėjai? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

mama		Tedis		kareivis vyras	
Žaliaspyglis		kareivė moteris			
senukas		karalienė			

2. Kur buvo Tedis, kai atėjo keisti žmonės pailgais niūriais veidais?

1 t. ☐

3. Kurie žodžių junginiai kuriam atvykėliui tinka apibūdinti? Nuspalvink skirtingomis spalvomis.

1 t. ☐

kareivė moteris	senukas	kareivis vyras
Blizgančiais kaip žuvies šarvais.	Juodi plaukai perpinti raudonu kaspinu, rankoje – ilga plona ietis.	
Spindintys kaip ugnis plaukai, apskleidę kailinę mantiją, siekė juosmenį.	Balti drabužiai, baltas veidas ir balti plaukai.	
Tik akys juodos, o rankoje maža juoda burtininko lazdelė.	Užsidėjusi šalną su plunksnų skiautere ir apsisiautusi šarvus tigrų kailiu.	

4. Ko atėjūnai atėjo būtent į Tedžio namus?

1 t. ☐

5. Dėl ko atvykėliai ieškojo Žaliaspyglio?

1 t. ☐

A. Nes buvo jo draugai.

B. Nes jo reikėjo karalienei.

C. Nes jį norėjo apdovanoti.

D. Nes jo reikėjo mamai.

6. Kas jiems nurodė kelią?

1 t. ☐

7. Kas buvo žadama Tedžiui, jeigu jis pasakytų Žaliaspyglio buvimo vietą? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

☐	juoda burtininko lazdelė
☐	dėžutė perlų ir daug sieksnių gelsvo šilko
☐	žaliasis pušų kambarėlis
☐	aukso kėdė šalia karalienės kėdės prie stalo
☐	baltas kaip sniegas ponis
☐	baltųjų lapių kailiai

8. Kur slėpėsi Žaliaspyglis?

1 t. ☐

9. Ar atėjūnams pavyko surasti Žaliaspyglį?

1 t. ☐

☐ Taip

☐ Ne

Paaiškink, kodėl.

10. Kur kareivis vyras pasiūlė ieškoti Žaliaspyglio pasakos pabaigoje? 1 t. ☐

A. Išvirtame pudinge.

B. Kituose pasauliuose.

C. Žaliame kambarėlyje.

D. Tedžio namuose.

11. Kokia Tedžio charakterio savybė padėjo išlaikyti paslapyje Žaliaspyglio buvimo vietą? Pažymėk ☒. 1 t. ☐

ištikimybė

paslaptįgumas

drąsumas

pastabumas

Paaiškink, kodėl taip manai.

1 t. ☐

12. Iš ko galima suprasti, kad karalienei Žaliaspyglis buvo labai reikalingas? 1 t. ☐

13. Kas su kuo buvo lyginama tekste? Nurodyk rodyklėmis. 1 t. ☐

Spindintys kaip ugnis

Blizgantys kaip žuvis

Baltas kaip sniegas

Aksominė mėlyna kaip vidurnakčio dangus

šarvai

ponis

plaukai

pasostė

14. Kuris pavadinimas labiausiai tinka šiai kūrinio ištraukos temai? 1 t. ☐

A. Žaliasis kambarėlis.

B. Žaliaspyglio paieškos.

C. Tedi ir mama.

D. Kareivių drąsa.

Paaiškink, kodėl taip manai.

1 t. ☐

RAŠYMAS

1. Kokia knyga, o koks sąsiuvinis? Parašyk po keturis būdvardžius, tinkamus šiems daiktams apibūdinti.

2 t. ☐

Knyga		Sąsiuvinis	

2. Sudaryk ir parašyk sudurtinius daiktavardžius.

3 t. ☐

ugnis + vieta = ?	ugniavietė
pilis + kalnas = ?	
gandras + lizdas = ?	
rugys + gėlė = ?	
ledas + kalnas = ?	
voras + tinklas = ?	
kryžius + žodis = ?	

3. Parašyk žodžių junginius, įrašydamas tinkamas būdvardžių galūnes.

3 t. ☐

vienaskaita (kokia? koks?)	vienaskaita (kokią? kokį?)	daugiskaita (kokių?)	daugiskaita (kokios? kokie?)
geltonas pieštukas	gelton___ pieštuką	gelton___ pieštukų	gelton___ pieštukai
sunkus arbūzas	sunk___ arbūzą	sunk___ arbūzų	sunk___ arbūzai
medinis stalas	medin___ stalą	medin___ stalų	medin___ stalai
balta žąsis	balt___ žąsį	balt___ žąsų	balt___ žąsys

4. Perskaityk sakinius ir sudėk trūkstantus skyrybos ženklus.

2 t. ☐

Tedis sėdėjo virtuvėje ir kramsnojo duonos riekę su datulėmis. Staiga pro duris įėjo ne mama o kažokie keisti žmonės. Kareiviai ieškojo Žaliaspyglio. Jiems lazdelė nurodė kad Žaliaspyglis slepiasi Tedžio namuose. Berniukas žinojo kad Žaliaspyglis tupi žaliame pušies kambarėlyje bet jiems nepasakė.

5. Rask tekste būdvardžius, tinkamus paryškintiems daiktavardžiams. Daiktavardžių ir būdvardžių junginius nurašyk.

5 t. ☐

Geraširdis **Tedis** pamatė tris keistus **atėjūnus** niūriais **veidais**. Vieno juodi **plaukai** buvo perpinti raudonu **kaspinu**, rankoje jis laikė ilgą **ietį** ir didelį **kardą**. Kita buvo aukšta **moteris**, užsidėjusi didelį **šalmą** su plunksnų skiautere. Auksiniai jos **plaukai** siekė juosmenį ir į juos buvo įpintos sidabrinės **grandinėlės**.

Geraširdis *Tedis*, _____

6. Parink ir į tekstą įrašyk tinkamus būdvardžius.

5 t. ☐

Trečiasis iš atėjūnų tupėjo ant _____ moters peties. Jis buvo _____ senukas, per senumą susitraukęs iki vaiko didumo. Senelis buvo visas _____. _____ drabužiai, _____ veidas ir _____ plaukai. Tik akys _____, o rankoje laikė _____ burtininko lazdelę. Visus tris atėjūnus atsiuntė _____ karalienė. Jie ieškojo _____ siuvėjo Žaliaspyglio.

Būdvardžiai: mažas, aukštos, baltas, balti, juodos, mažą, balti, stebuklingo, galinga, baltas.